

Het Berber-verhaal

Daoud vertelt:

Ik ben Daoud Ouchatou en woon sinds 1998 in België.

Ik ben afkomstig van een nomadenfamilie uit het zuiden van Marokko.

Samen met mijn familie en de kudde trok ik heen en weer tussen de bergen en de woestijn. We woonden in tenten en grotten. Ik ben in een grot geboren.

Als kind kon ik niet naar school gaan. Maar ik heb heel veel geleerd van mijn vader, van mijn familie. Als oudste zoon hielp ik vanaf jonge leeftijd de kudde hoeden. Mijn eerste muziekinstrument, dat ik als muzikant nu nog regelmatig bespeel, kreeg ik van een herder.

Vanaf mijn tiende jaar is mijn leven ingrijpend veranderd. Dan ben ik beginnen werken in het toerisme in een kleine oase. Maar het is met veel heimwee dat ik terugdenk aan mijn kinderjaren, die ik als nomade samen met mijn familie doorbracht.

Ik herinner mij nog goed de verhalen die mijn vader mij als kind vertelde. Ze betekenen veel voor mij. Als we 's avonds na het werk terugkeerden naar de tent of de grot werd het vuur aangestoken. De familie zat samen, er werd gegeten en er werd gepraat om de tijd door te brengen. Er was geen radio of televisie. En soms vertelde mijn vader dan verhalen.

Voor mijn vader moest een man sterk zijn. Hij moest kunnen zorgen voor zijn moeder, zijn zussen, zijn vader en de familie kunnen verdedigen. En via de verhalen die hij mij vertelde, gaf hij mij raad. Zo leerde hij mij: 'Wees nooit bang! Enkel voor de mens moet je oppassen. De mens is sterk. Hij kan je kwaad doen. Hij kan voor moeilijkheden zorgen.' 'Je mag de moed nooit verliezen. Zet door. Je leven kan een andere wending nemen.'

'Het sprookje van de kat, de leeuw en de mens' is een van de verhalen die mijn vader mij vroeger vertelde. Ik heb het weergegeven vanuit mijn herinnering.

In de tijd dat mijn vader mij dit verhaal verschillende malen vertelde, leefden we in een onherbergzame streek. Er was niemand. Wie waren nomaden en leefden midden in de natuur. Ik was zeven jaar en trok alleen als herder met een kleine kudde in de bergen rond. Door het verhaal leerde mijn vader mij niet bang te zijn, zelfs niet voor de leeuw. Maar sterk te zijn en mij te verdedigen tegen de dingen die op mij afkwamen, weerstand te bieden. Ook leerde hij mij op te passen voor de mens, want die kan soms gevaarlijk zijn.

Ik houd ervan om dit verhaal aan kinderen verder te vertellen. Het biedt wijze raad en kracht. Het herinnert ook aan mijn jeugd en aan mijn voorouders.

Het Berber-lied, dat ik bij het verhaal plaatste, gaat over heimwee, zoals de meeste liederen die ik zing. Ver weg van je familie zijn, is niet gemakkelijk en soms word je overvallen door een sterk verlangen naar hen. Het is zeer moeilijk om de inhoud van het

lied in een andere taal over te brengen maar voor mij betekent het lied ongeveer het volgende:

“Ik ben ver maar ook al ben ik ver, er is steeds mijn plaats die op mij wacht.
Ik hoor de stem van mijn moeder en mijn zussen die mij roept.
Ik hoop dat er een dag komt waarop wij allemaal weer samen zullen zijn”

de kat, de leeuw en de mens

Er was eens...

lang, lang geleden, een kat. De kat lag zoals gewoonlijk te genieten in de zon.
Plots zag hij iets bewegen in de verte. Wie kwam daar aan? Was dat niet zijn broer de leeuw? De kat spande zich in om nog beter te kunnen kijken vanuit zijn gemakkelijke positie... En ja hoor, het was de leeuw.

De kat zei tot de leeuw: “Dag broer, dat is lang geleden.”

“Ja”, brulde de leeuw, “hééééél lang geleden.”

Het werd een poosje stil. De leeuw bekeek de kat van kop tot poten, van voor naar achter en nog eens van achter naar voor. Hij fronste zijn wenkbrauwen, wat betekende dat hij heel hard aan het nadenken was. “Broer”, zo sprak de leeuw na een tijdje, “wat is jou overkomen waarom ben jij zo klein?”

De kat antwoordde: “Ach broer, het is de mens die mij dat heeft aangedaan.”

“De mens, welk beest is dat, ik heb daar nog nooit van gehoord”, zei de leeuw.

De kat ging nu volledig rechtop zitten en zei: “Broer, de mens is het gevaarlijkste dier dat op heel de wereld bestaat.”

De leeuw fronste opnieuw zijn wenkbrauwen maar deze keer niet om na te denken maar om te brullen.

“Toon mij de mens”, galmde het door de vallei, “ik zal dat wezen eens een lesje leren. Toon mij dat wezen!”

De kat vond het geen goed idee en probeerde kalm aan zijn broer uit te leggen dat het niet erg slim was om te vechten met de mens. Hij wou niet dat zijn broer iets ergs zou overkomen. Maar de leeuw gaf niet op. Luider en luider klonk het door de vallei: “Toon mij die mens, breng me bij hem.”

De andere dieren in de vallei hadden het gebrul van de leeuw gehoord en hielden zich muisstil schuil. De een in de schaduw van de takken van een boom, de ander onder een steen en nog een ander had zich in het water verborgen. Wat de kat ook probeerde, hij kon zijn broer niet op andere gedachten brengen en ten slotte gaf de kat toe.

Samen gingen ze op stap... Na een lange tijd lopen zagen ze in de verte een groot, grijs dier met een klein staartje en met grote oren. De leeuw maakte zich al klaar voor het gevecht. “Is dat hem! Is dat de mens?”, vroeg hij aan de kat.

“Nee broer, dat is niet de mens. Het dier dat je voor je ziet is een olifant. Dit dier is slechts de slaaf van de mens.”

De leeuw nam een stap terug. Er kwam weer een frons op zijn voorhoofd: Als dit groot

dier slechts de slaaf is van de mens, hoe groot moet de mens dan wel niet zijn...? Weer gingen ze op stap... De zon stond hoog aan de hemel en de kat en de leeuw begonnen een beetje moe te worden. Ze besloten even te rusten onder een boom. Ze waren nog niet lang aan het slapen of de leeuw hoorde: "Sssssssssssssssssss... sssssssssssssss."

Eerst dacht hij dat zijn broer aan het snurken was, maar toen hij eens een goede duw gegeven had, hoorde hij het geluid nog altijd. "Sssssssssssssssss", klonk het weer. Nu deed de leeuw zijn ogen open. Ook de kat werd wakker. Welk dier bespiedde de twee vanuit de boom waar zij onder zaten? Een slang. De leeuw was alweer helemaal klaar om te vechten. Hij dacht bij zichzelf dat dit de mens wel zou zijn.

"Maar neen", kwam de kat tussenbeide,

"dit is niet de mens. De mens maakt van dit dier zijn broeksriem."

Opnieuw fronste de leeuw zijn wenkbrauwen. Als dit dier slechts zijn broeksriem is, hoe moet die mens er dan wel uitzien? De leeuw begon toch al een beetje te twijfelen. Was het misschien toch niet zo'n goed idee om te gaan vechten met de mens? "Gaat het wel?", vroeg de kat. "Natuurlijk", loog de leeuw.

Weer vertrokken ze op pad... Aan de rand van de woestijn aangekomen werd het de leeuw toch een beetje te veel. Hij stopte even om water te drinken en hoorde een raar geluid. Nu wist hij het zeker, dit moest de mens wel zijn. Ze zagen voor zich een bruin dier met lange poten en een bult. Een dromedaris. Bij de vraag of dit nu de mens was, schudde de kat weer neen: "Dit dier is slechts het voedsel van de mens." De leeuw begon nu toch wel een beetje bang te worden.

Maar hij liet het niet merken en ging weer met zijn broer op stap...

Ze kwamen aan de rand van het bos.

"Kom", sprak de kat, "hier moet hij ergens zijn."

Door de takken van de bomen zagen zij een houthakker. "Daar is hij", fluisterde de kat. "Daar broer, zie je hem niet?"

De leeuw zag de mens, maar kon niet geloven dat dit het gevaarlijkste dier was.

Hij was niet groot, brulde niet, siste niet, hoe kon dit nu het gevaarlijkste dier zijn?

De leeuw ging op de mens af en zei tegen hem: "Ik wil met je vechten en je opeten."

De leeuw maakte zich al klaar. Maar tot zijn grote verbazing zei de mens:

"Goed. Maar help je mij eerst even met die boomstam?"

De mens had namelijk net een boom omgezaagd. Hij had al een spie tussen het hout gestoken om zo de boom netjes in twee te splijten. Hij vroeg of de leeuw even zijn poten tussen het hout wou steken, zodat hij iets kon halen. Daarna zouden ze vechten. De leeuw stak zijn poten tussen het hout. Maar wat deed de mens? Vliegensvlug trok hij de spie van tussen het hout. "Aaauw, aaaaai", schreeuwde de leeuw.

Hij vroeg aan de kat waar de mens nu naartoe ging.

"Hij zoekt naar grote stokken om je te slaan tot je nog kleiner bent dan ik.", zei de kat.

"Haal mij hieruit, hellep!", klonk het door heel het bos.

De leeuw beloofde aan de mens en zijn soort nooit meer met hen te vechten, of hen op te eten, behalve dan als hij bang zou zijn. De mens gaf de leeuw nog een paar draaien rond zijn oren en liet hem tenslotte vrij.

Jammerend en kreunend gingen de kat en de leeuw weer naar huis.

Het Berber-verhaal uit 'Verhalen uit verschillende culturen - Gent vertelt
Tekst- en datamining van (delen van) deze tekst is uitdrukkelijk niet toegestaan.

